

การศึกษา...จากแนวราบ กลับสู่แนวตั้ง

● นำเสนอเมื่อ 27 พ.ย. 2558

โดย สมหมาย ปาโรจฉัตต์

ครับ ปฏิรูปการศึกษา ผ่าตัดโครงสร้างกระทรวง ศธ.ยังมีแง่มุมที่น่ามีส่วนร่วมสานเสวนากันต่อ

**ตั้งแต่ข้อเสนอโมเดลปรับโครงสร้างกระทรวงศึกษาฯกลับไปสู่ของเก่า
ต้นทางที่มาของความคิดและกระบวนการจัดทำมาจากไหน**

ถ้าย้อนรอยตามรายงานของคณะกรรมการด้านการศึกษาสภาพปฏิรูปแห่งชาติจนถึงคณะกรรมการสังเคราะห์ภาพรวมเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศวางโรดแมปการปฏิรูปไว้ดังนี้

2560 ปฏิรูปเร็วในเรื่องที่มีผลกระทบโดยตรงกับเด็ก/ครู (หลักสูตร/ตำรา/การวัดผล ฯลฯ)
นำร่องการจัดการเชิงพื้นที่ในจังหวัดที่พร้อม ตั้งกรรมการนโยบายและเตรียมจัดทำ/แก้ไขกฎหมายทำ Roadmap
ทุกๆ ดาน

เตรียมแผนปรับโครงสร้าง/อัตรากำลังกระทรวงศึกษาธิการ

**จัดลำดับการปรับโครงสร้างไว้หลังสุด
และไม่มีรายละเอียดว่าจะปรับเปลี่ยนประเด็นหลักตรงไหน อย่างไร**

รากความคิด ปฏิรูปโครงสร้างมาจากแนวคิดดังกล่าวเป็นแรงผลักดัน
ทำให้มีการออกแบบใหม่ตั้งปรากฏแผนภูมิออกมาภายหลังประชุมคณะกรรมการนโยบายการศึกษาและพัฒนาการศึกษา
หรือไม่ก็ตาม นอกจากสร้างความฮือฮาแล้วยังทำให้หวั่นไหวไปในเวลาเดียวกัน

หรือมีหน่อมาจากกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา สมัย พล.ร.อ.ณรงค์ พิพัฒนาศัย
เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและเป็นประธาน

หรือเป็นของคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการขับเคลื่อนงานตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
และหรือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการยุครัฐมนตรีใหม่

ผู้มีส่วนได้เสียจำนวนมากยังไม่ชัดเจน

และไม่ว่าจะเป็นงานเดิมที่ทำกันมาก่อนหรือเป็นข้อเสนอจากสภาพปฏิรูป
คณะผู้บริหารใหม่เพียงแต่นำมาบูรณาการสานต่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
ในฐานะผู้เสนอกระทรวงศึกษาธิการมีอาจปฏิเสธความเป็นเจ้าภาพเรื่องนี้ไปได้แน่นอน

**ผลที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลังจะเป็นไปเช่นไร เดินหน้าหรือถอยหลัง เป็นบวกหรือลบมากกว่า
ซัพเปอร์บอร์ดการศึกษาต้องรับไปเต็มๆ เช่นกัน**

การหวนกลับมาสู่แนวโน้มการบริหารที่มุ่งรวมศูนย์การสั่งการจากส่วนกลาง
ปรับเปลี่ยนการบริหารในรูปแบบของคณบดีคณะบุคคลที่ผ่านมา
เป็นสัญญาณหมดยุคการทำงานในแนวราบกลับเขาสู่แนวตั้งอีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม เป็นสิ่งสะท้อนอีกด้านหนึ่งว่า การบริหารโดยองค์กรคณะบุคคลมีจุดอ่อนถึงไม่สามารถผลักดันให้การปฏิรูปการศึกษามุ่งผลเท่าที่ควรได้

นอกจากประเด็นโครงสร้างกระทรวงศึกษาใหม่หรือเก่าก็แล้วแต่ แล้วโมเดลซูเปอร์บอร์ดการศึกษา ก็ยังมีคำถามถึงความไม่มั่นใจดังให้โดยינוยู่เป็นระยะว่าเป็นแนวทางแก้ปฏิรูปการศึกษาถูกทางหรือไม่

เจตนารมณ์หลักของการมีกลไกนี้เพื่อสนองตอบยุทธศาสตร์ชาติที่ต้องการให้ประเทศไทยหลุดพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลางก้าวสู่ประเทศรายได้สูง

อำนาจหน้าที่ทางการมี 3 ประเด็นใหญ่ คือ

- 1.เสนอแนะนโยบาย แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษา
ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตามนโยบายรัฐบาลและแนวทางขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 2.เสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการและแนวทางการตัดสินใจเชิงรุกเพื่อให้การขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐบาลและแผนพัฒนาเกิดผลเป็นรูปธรรม
- 3.กำกับ ดูแล ติดตาม
ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายและการพัฒนาการศึกษา

ภาษาชาวบ้านเข้าใจง่ายๆ ก็คือเพื่อวางแนวทางการศึกษาและกำลังคนของรัฐให้สอดคล้องกัน ขณะเดียวกันเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องทางนโยบายการศึกษา การผลิตและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ป้องกันการแทรกแซงทางการเมืองต่อระบบการศึกษา

ทั้งนี้ มีเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นฝ่ายเลขาธิการต่อมูจึ่งให้ร่วมกับเลขาธิการสภาการศึกษาจัดทำวิสัยทัศน์ทางการศึกษาปี 2015-2020 โดยขยายสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติกลับไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ครับ

ประเด็นมีวาทะของฝ่ายเลขาธิการมีส่วนสำคัญในการผลักดันการขับเคลื่อนงานเพราะที่ผ่านมาเคยมีเสียงสะท้อนในวงเสวนาการศึกษาบ่อยครั้ง "ที่เศรษฐกิจไทยถดถอย เติบโตต่ำสุดในอาเซียน เพราะภาวะพลาตวางแผนและดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจผิด นายุบสภาพัฒนาทิ้งเสีย"

ฝ่ายวงเสวนาทางเศรษฐกิจโต้วว่า "ที่การศึกษาไทยด้อยคุณภาพ มีปัญหามากมาย ไกล่ดิอันดับบวยของโลก เพราะวางแผนและดำเนินนโยบายปฏิรูปผิดพลาด น่าจะยุบสภาการศึกษามากกว่า"

ต่างฝ่ายต่างโทษกันไปโทษกันมากล่าวหาอีกฝ่ายเป็นจำเลย

สุดท้ายมาลงที่ฝ่ายนโยบาย ขาดวิสัยทัศน์ ไร้ที่มุ่งงาน ขาดความต่อเนื่อง สร้างคะแนนนิยมมุ่งผลประโยชน์ทางการเมืองมากกว่าแก้ปัญหาการศึกษาอย่างถูกต้อง

ฉะนั้น ถ้ายังคงยืนยันว่าควรมีซูเปอร์บอร์ดการศึกษาต่อไป ประเด็นที่ต้องตอบให้ชัดก็คือจะมีทิศทางการดำเนินงานไปทางไหน

ที่มา: [มติชนรายวัน 26 พ.ย.2558](#)